

Zobacz także:

[Szczegółowy życiorys C.T. Russella](#)

[1886-1888 - Boski Plan Wieków](#)

NADSZEDŁ CZAS

(1889-1890)

1889 rok

(Russell ma 37 lat)

BRZASK TYSIĄCLECIA: NADSZEDŁ CZAS

W styczniu 1889 roku pastor Russell wydał długo zapowiadany drugi tom serii *The Millennial Dawn* (*Brzask Tysiąclecia*) – był on zatytułowany ***The Millennial Dawn vol. II: The Time is at Hand* (Nadszedł Czas)**.

Książka była obszerna i liczyła 366 stron w twardej oprawie. Koszt zakupu wynosił 1 \$ (dla abonentów *Strážnicy* cena wynosiła 75 centów). Udało się więc utrzymać cenę taką samą jak tomu pierwszego, i to pomimo, że wzrosły ceny papieru i druku.

W dziele tym pastor Russell zawarł swoje wyjaśnienia na temat czasu i sposobu drugiego przyjścia Chrystusa na ziemię oraz umieścił szczegółowe wywody utożsamiające system papieżstwa z Wielkim Babilonem z Księgi Objawienia. Najważniejszym przekazem książki było głośne ogłoszenie, że od stworzenia pierwszego człowieka Adama do 1872 roku minęło sześć tysięcy lat. Oznacza to, że zaczął się „dzień ucisku”, a bitwa

The Millennial Dawn vol. II: The Time is at Hand

Armagedonu „zakończy się w roku 1914 całkowitym obaleniem obecnych mocarzy ziemi”. Książka zawierała wiele odważnych stwierdzeń, dzięki którym zwolennicy poglądów głoszonych przez pastora Russella odnieśli wrażenie, że otrzymali kolejny dowód prawdziwości Boskiego Planu Wieków.

The Millennial Dawn vol. II: The Time is at Hand

W prospekcie reklamowym książki znajdujemy takie informacje:

„Biblijne zbadanie chronologii i historii świata. Celem tej książki jest porównanie świadectw biblijnych i wykazanie ich znaczenia. Między innymi, wykłady te omawiają następujące tematy: Czasy i chwile od Boga naznaczone; Chronologia biblijna; Wypełnienie się proroctw czasowych przy Pierwszym Przyjściu Chrystusa: siedemdziesiąt tygodni proroctwa Daniela; Zdarzenia przepowiedziane stały się wówczas widoczne; Klucz do innych proroctw czasowych; Czasy pogan: ich koniec w R.P. 1914; Wypadki, jakie nastąpią; Królestwo Boże obali rządy pogańskie; Sposób drugiego przyjścia naszego Pana; Wielki Jubileusz Ziemi; Równoległe dyspensacje; Przyjście Eliasza; Człowiek grzechu”.

Dodatkowa praca biurowa związana z wydaniem tego tomu spowodowała, że wydano połączony numer styczniowo-lutowy [Strażnicy Syjonu](#). W kwietniowo-majowym numerze opublikowano drugi tom *Millennial Dawn*. Równocześnie pastor Russell rozpoczął pracę nad trzecim tomem. Pomimo natłoku licznych obowiązków, Charles dostrzegł w nadchodzących do niego listach, coraz częściej pojawiający się problem braku traktatów biblijnych. Wydane w latach 1881-1882 traktaty z serii *Bible Student Tract* dawno już wyczerpały się, a ich treść często odstawała od najnowszego zrozumienia proroctw i typów Biblii. Z tego powodu Russell rozpoczął pracę nad przygotowaniem nowej serii traktatów biblijnych, które miały ukazywać się pod wspólnym nagłówkiem **Old Theology Quarterly** (pol. **Kwartalniki Staroteologiczne**), z kolejnym numerem i podtytułem. Ich nazwa - *staroteologiczne* - zdawała się wskazywać, że prezentowane w traktatach poglądy nie są niczym nowym, ale wywodzą się z Biblii i są starą teologią biblijną. Traktaty były bezpłatnie dostarczane kolporterom do rozprowadzania wśród zainteresowanych. Jako pierwszy w styczniu wydano traktat pod tytułem [Czy Pismo Święte naucza](#).

[że zapłatą za grzech są wieczne męki?](#) Początkowy nakład 10 tys. egzemplarzy bardzo szybko się rozszedł, i w czerwcu dodrukowano kolejnych 50 tys. egzemplarzy. Pastor Russell zwracał uwagę, że wielkość traktatu jest idealnie dopasowana do formatu koperty pocztowej i dzięki temu nadaje się do wysyłania licznym znajomym. Dla ułatwienia tej formy głoszenia, nieustannie dodrukowywano koperty misjonarskie (w kilku kolorach, z wydrukowanymi atrakcyjnymi wersetami biblijnymi).

* * *

W tym samym czasie Maria Russell uznała, że zdobyła na tyle dużo doświadczenia w opiekowaniu się 19-letnią pasierbicą Rose Ball, że może napisać artykuł o wychowywaniu dzieci. Był to trzeci artykuł z serii poświęconej pobożności chrześcijańskich kobiet (*As Becometh Women Professing Godliness*). Ukazał się on w styczniu i zawierał całkiem rozsądne rady:

„W pierwszej kolejności, jeśli chcemy prawidłowo kształtować innych, musimy, podobnie jak Bóg, prawidłowo rządzić sami sobą: musimy po prostu być życzliwi, mili, wdzięczni, cierpliwi i kochający, pamiętając zawsze, że naszą najbardziej skuteczną lekcją jest nasz osobisty przykład. Jeśli nauczasz tylko poprzez słowa, nieustannie wskazujesz na swoje słabości i potępiasz samego siebie, a spostrzegawcza percepcja dzieci szybko wyciągnie wnioski, że należy praktykować to, o czym mówisz; i wszystkie twoje kazania będą daremne, jeśli tego nie zrobisz. I tutaj jest pierwsza zasada dla chrześcijańskich rodziców – na ile to jest możliwe, bądźcie tym, czym chcecie, aby wasze dzieci były. Ani na chwilę nie zapomnij o tym, że jesteś nauczycielem, od rana do nocy jesteś obserwowany i kopiowany. Jeśli jesteś drażliwy, niespokojny i narzekasz, nie lubisz wypełniać obowiązków [...] nie bądź zaskoczony jeśli okaże się, że te same cechy są skopiwane w twoim dziecku [...]

Z drugiej strony, jeśli jesteś wesoły i szczęśliwy, z największą przyjemnością wypełniasz obowiązki życiowe, mając przyjemność ze służebnej funkcji w biurze i domu; jeśli jesteś wdzięczny za wszystkie rzeczy jakie spotykają nas w obecnym życiu. pragnąc coś zrobić i być pomocnym w łagodzeniu trosk i zmniejszaniu obciążeń waszych mniej uprzywilejowanych sąsiadów, dzieci biegające wokół waszych nóg szybko rozpoznają i przejmą twego szczęśliwego, wdzięcznego, energicznego i pomocnego ducha; a więc zostanie odniesiona połowa zwycięstwa w kwestii domowego wychowania [...]

Starajcie się poznać swoje dzieci; cieszcie się ich towarzystwem i pozwólcie im cieszyć się waszym. Bądźcie młode z nimi, ale przekazujcie im korzyści z waszego długoletniego doświadczenia; a w związku z tym nigdy nie pozwólcie, by wasza godność zniżyła się do poziomu lekkomyślności i pochopności”.

Artykuł zawierał liczne uwagi, przemyślenia i wskazówki, które w znacznej większości wyprzedzały swoją epokę. Maria przedstawiła także pięć wskazówek, których zastosowanie okazywało się korzystne w wychowywaniu dzieci:

„Sztuka wychowywania dzieci – w pigułce:

1. Gdy już się na coś zgadzasz, rób to z radością.
2. Gdy odmawiasz, odmawiaj stanowczo.
3. Często chwal.
4. Nigdy nie zrzedź.
5. Wystrzegaj się wywoływania sporów, ale gdy problem już się pojawi, musisz się z nim uporać. Z dziećmi jest jak z mężczyznami, z których tylko nieliczni, jak twierdzi Goethe, otwarci są na przyjęcie gotowych rozstrzygnięć, większość woli być przekonywana”.

* * *

Na wiosnę 1889 roku ukazał się połączony kwietniowo-majowy specjalny numer *Strażnicy Syjonu*, który na 360 stronach zawierał książkę *The Millennial Dawn vol. II: The Time is at Hand (Nadszedł Czas)*. Wydanie w tej postaci książki i rozesłanie jej do wszystkich subskrybentów było niezwykle kosztownym i pracochłonnym przedsięwzięciem, jednak pastorowi Russellowi przede wszystkim zależało na rozszerzaniu zrozumienia tajemnic Bożych. Zalecał on wszystkim swoim zwolennikom, aby posiadali i uważnie analizowali zarówno pierwszy, jak i drugi tom serii *The Millennial Dawn (Brzask Tysiąclecia)*. Charles pisał, że dwukrotne, a czasami nawet czterokrotne odczytanie tomu dopiero pozwala czytelnikowi w pełni zrozumieć wszystkie myśli zawarte w tych dziełach.

* * *

W kwietniu w [Allegheny](#) odbyło się tradycyjne już zgromadzenie badaczy Pisma Świętego, którzy przyjechali, aby wspólnie z pastorem Russellem obchodzić Pamiątkę śmierci naszego Pana Jezusa Chrystusa. Ciekawostką jest, że trzy linie kolejowe (*New York Central Rail Roads, Baltimore and Ohio Rail Roads* oraz *Pennsylvania Rail Roads*) umożliwiły zainteresowanym zakupienie ulgowych biletów, aby przyjechać do [Pittsburgha](#) i Allegheny. Korzystający z ulgi mogli kupić bilety po jednej trzeciej ich rzeczywistej wartości. Dzięki temu, w dniu 14 kwietnia w Allegheny zgromadziło się 225 osób z dwunastu stanów [Ameryki](#) i [Kanady](#) – mianowicie z [Pensylwanii](#), [Ohio](#), [Nowego Jorku](#), [Illinois](#), [Wirginii](#), [Zachodniej Wirginii](#), [Tennessee](#), [Kentucky](#), [Connecticut](#), [Maryland](#), [Michigan](#), [New Jersey](#) i kanadyjskiej prowincji [Manitoba](#).

Pamiątka, 1889 r. CT - Connecticut, IL - Illinois, KY - Kentucky, MB - Manitoba, MD - Maryland, MI - Michigan, NJ - New Jersey, NY - Nowy Jork, OH - Ohio, PA - Pensylwania, TN - Tennessee, VA - Wirginia, WV - Zachodnia Wirginia

Symbol chrztu przyjęły 22 osoby. Spotkanie trwało dwa dni i były wypełnione wykładami oraz rozważaniami licznych tematów biblijnych. Przybyli wzajemnie zachęcali się do jeszcze większej aktywności w dziele Żniwa Wieku Ewangelii. Ogółem, w kwietniu tego roku około 2,5 tys. osób zebrało się w 339 zborach lub innych zgromadzeniach, by uczestniczyć w obchodach Pamiątki. W ten sposób, w ciągu zaledwie kilku lat, niewielka grupka kilku osób badających Biblię wspólnie z Charlesem Russellem, rozwinęła się w rosnący ruch religijny. Coraz częściej używali oni do określenia swoich zgromadzeń nazw: *Dawn Circles (Koła Brzasku)* lub *Chart Talks (Rozmowy o Wykresie Wieków)*.

W czerwcu 1889 roku pastor Russell użył niezwykłego sformułowania wobec swojej książki [Millennial Dawn: The Plan of the Ages](#) (*Brzask Tysiąclecia: Plan Wieków*). Powiedział o niej, że jest „kluczem Biblii” – „pomocną dłońią dla badaczy Pisma Świętego”. Nazwy te najbardziej dobitnie odzwierciedlały opinię, jaka bardzo szybko ukształtowała się na temat tej niezwykłej książki. Badacze Pisma Świętego uznawali ją za „klucz” umożliwiający zrozumienie Słowa Bożego. Była to dla nich wielka pomoc, z której korzystały wszystkie zgromadzenia badaczy Pisma Świętego. W lipcu Russell wydał drugi traktat z serii *Old Theology Quarterly* – [Biblijne nauki o klęskach i dlaczego Bóg dozwala na nie?](#) i w listopadzie [Protestanci, przebudźcie się! Duch Wielkiej Reformacji umiera. Jak obecnie działa kapłaństwo?](#) Pod koniec roku Russell podjął decyzję, że grudniowy numer *Strażnicy Syjońskiej* nie ukaże się. Zamiast niego, czytelnikom rozesłano traktaty *Old Theology Quarterly*.

* * *

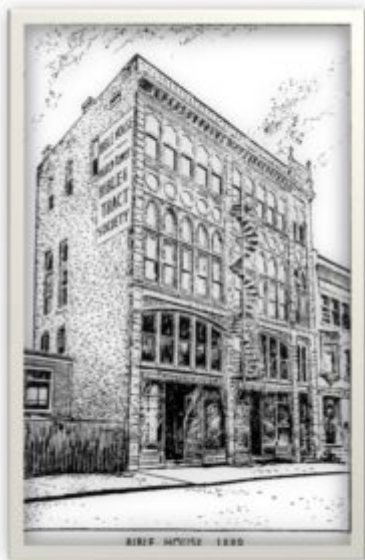
DOM BIBLIJNY

W ciągu roku pastor Russell dostrzegł narastający problem braku wystarczającej ilości miejsca w wykorzystywanym przez stowarzyszenie budynku. Stary dom przy Robinson Street 151 w Allegheny był już po prostu za mały, a pracownicy zastanawiali się nad potrzebą pracy na zmiany. Z tego powodu, Charles już dużo wcześniej, w tajemnicy przed innymi, zakupił działkę budowlaną, wynajął architekta i zlecił rozpoczęcie prac budowlanych. Zdobyte doświadczenie pozwoliło mu dokładnie wyjaśnić architektowi, jakie są potrzeby i wymagania towarzystwa, dzięki czemu mogła powstać nowoczesna siedziba wydawnictwa.

Dom Biblijny w Allegheny

W grudniu 1889 roku Charles Russell przedstawił swoim współpracownikom nową siedzibę *Towarzystwa Traktatowego Strażnica Syjonu*. Budynek powstał przy Arch Street 58 i 60 w Allegheny (później władze miejskie zmieniły numerację budynków na Arch Street 610-614; w 1962 r. dom został wyburzony). Koszt jego budowy wyniósł 34 900 \$.

Dom Biblijny, Allegheny 1889 r.

Była to czterokondygnacyjna kamienica z czerwonej cegły. Była ona doskonale przystosowana do prowadzenia wszystkich zadań. Na parterze mieściły się pomieszczenia drukarni *Tower Publishing Company*, magazyn na literaturę oraz sortownia materiałów do wysyłki. Na pierwszym piętrze znajdowały się biura *Towarzystwa Traktatowego Strażnica Syjonu*. Drugie piętro zajmowała sala zebrań, która mogła pomieścić około 200 osób i często była wykorzystywana do organizowania wykładów publicznych. Na najwyższym piętrze mieściły się mieszkania służbowe niektórych z 19 pracowników – niektórzy z nich woleli mieszkać tutaj wspólnie z innymi braćmi i siostrami, zamiast we własnych domach lub mieszkaniach. Aby ułatwić im życie, w budynku znajdowała się w pełni wyposażona kuchnia i duża wspólna jadalnia. W domu tym mieszkał również pastor Russell z żoną. Do swojej dyspozycji mieli odrębne mieszkanie z kuchnią, jadalnią, sypialniami, biblioteką, dwoma salonikami i łazienką.

Charles Russell uznawany był za „głowę” domu.

Od strony prawnej, cała ta nieruchomość była własnością wydawnictwa *Tower Publishing Company*, a jej wartość wyceniono wówczas na 34 000 \$. Nazwano go [Domem Biblijnym](#). Odtąd właśnie w tym domu mieściła się siedziba *Towarzystwa Traktatowego Strażnica Syjonu*.

* * *

1890 rok

(Russell ma 38 lat)

Na początku 1890 roku nakład *Strażnicy Syjonu* wynosił 10 tys. egzemplarzy, jednak Charles przypuszczał, że stałych czytelników może być nawet 15 tys., gdyż periodyk często po przeczytaniu był przekazywany dalej kolejnym osobom. I właśnie tą drogą pastor Russell zaprosił wszystkich chętnych do przyjechania na wiosnę do Allegheny, aby wspólnie z nim obchodzić Pamiątkę śmierci naszego Pana Jezusa Chrystusa. Ponownie uzyskano wysokie zniżki na bilety kolejowe, które zaoferowało prawie sto linii kolejowych z całego kraju. Obejmowały one prawie cały obszar od [Nowej Anglii](#) do rzeki [Missisipi](#), i od Kanady do rzeki [Ohio](#) i Wirginii Zachodniej na wybrzeżu. Zniżka wynosiła jedną trzecią normalnej ceny biletu. Na spotkanie 3 kwietnia przyjechało około 200 osób, w tym 75 spoza Allegheny i Pittsburgha. Przyjechali ze stanów [Wisconsin](#), [Nebraska](#), [Minnesota](#), Nowy Jork, Ohio, Wirginia, Zachodnia Wirginia, Maryland, Illinois, Indiana, Pensylwania, z rejonu Nowej Anglii i kanadyjskiej prowincji Manitoba. Chrzest przyjęło 31 osób. Pastor Russell opisał to wyjątkowe spotkanie:

Pamiątka, 1890 r.

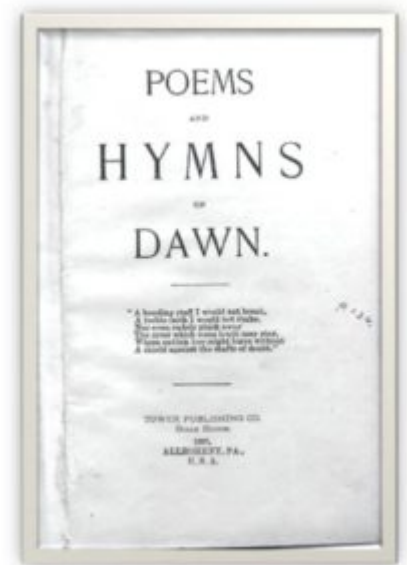
„Obecnych było około dwustu sług Bożych – z naszego punktu widzenia i z punktu widzenia Słowa Bożego wszyscy są sługami prawdy; wszyscy są uznawani jako kapłani – królewskie kapłaństwo – którzy są usprawiedliwieni drogocenną krwią, i którzy sami siebie ofiarowali ofiarą żywą Bogu i Jego prawdy. Wśród tych dwustu byli tacy, którzy byli publicznymi pastorami w różnych ludzkich organizacjach i którzy byli

wcześniej przyzwyczajeni do tytułu Wielebny itp., ale tutaj wszyscy są braćmi i kapłanami Boga służącymi na wspólnych zasadach pod jednym arcykapłanem naszego wyznania Jezusem Chrystusem. Wśród nich byli tacy, którzy wcześniej służyli jako pastory luteran, prezbiterian, zjednoczonych prezbiterian, metodystów, baptystów, protestantów metodystów i braci zjednoczonych. Był to wspaniały widok, widzieć ich przyznających, że jest tylko jeden Kościół, których imiona są zapisane w niebie, i jedno credo wyznania, Słowo Boże, i jeden Pan i Nauczyciel, Jezus Chrystus, i jeden tytuł bracia, i jeden święty porządek, królewskiego kapłaństwa. Przypomniało to nam [Pięćdziesiątnicę](#), kiedy Partowie, Medowie, Elamici, mieszkańcy Mezopotamii i Zajordania ([Dz. Ap. 2:8-12](#)) zjednoczyli się razem wychwalając Boga; bo we wszystkich było jedno serce i jedna wola, aby uczyć się i służyć prawdzie”.

* * *

W maju 1890 roku pastor Russell opublikował wyjątkową książkę – tom wierszy i pobożnych pieśni [Poems and Hymns of Dawn](#) (*Poematy i Hymny Brzasku*). Książka zawierała zbiór 151 religijnych wierszy oraz 333 pieśni, i była sprzedawana za jedyne 40 centów. Okazała się ona dużym wzmocnieniem dla zborów badaczy Pisma Świętego. Charles napisał o niej:

„Książka ta jest bardzo potrzebna dla nas wszystkich. Nie wystarczy, że będziemy zgłębiać wielki plan Boga, badać czasy i chwile realizacji Jego wspaniałych obietnic; ale robiąc to, musimy przyswajać sobie te pokarmy i medytować o dobroci Boga, opowiadać o Jego miłosierdziu, o błogosławieństwach przeszłości, terażniejszości i przyszłości, i wychwalać Go w naszych sercach, a także naszymi głosami. Wierzymy, że ten tom wierszy i pieśni pomoże wam w ten sposób rozwijać ducha poświęcenia. Niech Bóg obficie błogosławi wam w tym pożądanym celu”.

Poems and Hymns of Dawn

Niektórzy myśleli, że autorem tych wierszy był pastor Russell, jednak w rzeczywistości większość z nich napisał Ernest Charles Henniges (1871-1939). Ten młody człowiek od niemal roku spotykał się z przybraną pasierbicą Russelów, Rose Ball. Ich związek nie był dla nikogo w Domu Biblijnym zaskoczeniem, a Russellowie wyraźnie mu sprzyjali. W przyszłym roku młody Henniges jako stały współpracownik miał zamieszkać w Domu Biblijnym.

* * *

Przez cały 1890 rok Charles większość czasu spędził na pisaniu trzeciego tomu *The Millennial Dawn*. W sierpniu i wrześniu ponownie opublikował w *Strażnicy Syjonu* popularną broszurę [The Tabernacle and Its Teachings](#) (pol. *Przybytek i jego nauczanie*). Dodatkowo opublikowano cztery kolejne traktaty z serii *Old Theology Quarterly*, z tytułami: *Widok na Tysiąclecie Dr. Talmage*,

[Przyjacielskie wskazówki dotyczące studiów Biblii i pomoce dla studentów](#), [Nauczanie Pisma dotyczące Nadziei Świata](#) i [Cudowna opowieść](#), będąca opowieścią o mądrości, miłości i łasce Bożej. Swym zwolennikom Russell zareklamował także specjalne wydanie Nowego Testamentu, dokonane w 1878 roku przez Josepha Bryanta Rotherhama. Było to szczególne wydanie, które posiadało własną konkordancję z gotowymi odsyłaczami, co umożliwiała studentom biblijnym szybkie odnajdywanie wersetów. *Nowy Testament Rotherhama* stał się wielką pomocą powszechnie wykorzystywaną w zborach badaczy Pisma Świętego. Jesienią 1890 roku dokonano także tłumaczenia pierwszego tomu *Plan Wieków* na język francuski. Bardzo szybko książka stała się dostępna we [Francji](#) i francuskojęzycznej części Kanady.

W tym samym roku pastor Russell wprowadził objazdową służbę kaznodziejów, obsługującą zainteresowane tym zbory. Równolegle rozwijana była praca ochotników i kolporterów. Liczbę osób aktywnych w służbie prawdy oceniano na około cztery tysiące. W ten sposób dzieło Żniwa Wieku Ewangelii postępowo do przodu.

* * *

Opracowano na podstawie: Charles F. Redeker, Pastor C.T. Russell. *Messenger of Millennial Hope*, s. 9-45. Niektóre informacje zaczerpnięto z: F. Zydek, *Charles Taze Russell: His Life and Times. The Man, the Millennium, and the Message* i czasopisma *Watch Tower*.

Zobacz także:

[1891-1892 - Przyjdź Królestwo Twoje](#)

[Szczegółowy życiorys C.T. Russella](#)

Jeżeli zauważyłeś błąd w pisowni, powiadom nas poprzez zaznaczenie tego fragmentu tekstu i przyciśnięcie *Ctrl+Enter*.